

ЕМИЛ КОРАЛОВ

НЕРАЗДЕЛНИ ДРУГАРИ

chitanka.info

Двама селяни-земляци имаха момци юнаци. Първият бе здрав и як и бе истински юнак. Доста лакомо ядеше и като левент растеше. И не беше мързелив, а работен, пъргав, жив. Но да учи го мързеше, книги никак не четеше. Видиш го все мига-мига, с пръсти сочи, срича книга, а за друго мисли той — мисли за игри и бой.

И баща му бе работен, но и той бе неграмотен, та му думаше и той:

— Я ти, сине, се не бой! Теб наука ти не трябва, с труд ще си изкарваш хляба. Щом се трудиш, туй ти стига и не ти е нужна книга!

Да чете синът престана и така неук остана. И във селото тогаз кръстиха го Книгомраз.

Другият младеж не беше нито толкоз здрав и як, нито толкова юнак. Ала книги той четеше, бе прилежен ученик: стана тъй голям умник. И помагаше във къщи, без да кряска и се мръщи. Хем си работеше нещо, хем се учеше горещо. Книгата му беше драга — с нея става, с нея ляга. И така изчете той книги най-добри безброй. А пък и баща му често го подтикваше горещо:

— Кой от книгата се учи, той в живота ще сполучи. Знанието и труда водят днес напред света!

И защото все четеше, с книгите се не делеше и изчете той цял куп — кръстиха го Книголюб.

Ден след ден така летят, нашите момци растат. Таткото на Книгомраз често казва с весел глас:

— Не, добруването, братко, само с труд се вред постига! Твоят син напразно с книга губи времето си златно! Най-доброто на света туй е, брате мой, труда.

Таткото на Книголюбчо отговори му тогаз:

— Като теб не мисля аз. Син ми няма да е глупчо. Най-доброто на света вярно, брате, е труда, труд е също да се учиш, нещо ново да научиш! А във книгата се крие сбрана мъдростта в света! И от нея черпим ние разум, сила, красота!

И поведоха бащите спор във къщи, по стъгдите — кой от двамата им сина по-добър живот ще има. Цяло село заспори и хлапаците дори. Най-подир един им рече:

— Стига спорили сте вече! Вместо да се горещим, по-добре да проверим кой и за какво го бива. Нека вземат равни ниви. Който пръв ожъне, знак е, че по-умен и юнак е.

Всички с туй се съгласиха и момците се явиха: Кой ще бъде днес юнака? Цялото село зачака...

Ей на пътя прах се дига. Вече първият пристига. Всички тръпнат, кой е той? Взират се очи безброй. Книгомразчо пръв се върна. А баща му, щом го зърна, викна с весел сладък глас:

— Браво, сине, знаех аз, че за теб е туй игра! Всичкото ли жито сбра? — Но синът глава наведе и виновен поглед сведе.

— Исках, ама не можах... Как тъй стана не разбрах, но жътварката се счупи, нов сърп трябва да се купи.

— Счупи ли, ами сега! Леле, сине, как така!

— Тъй, беда ме сполетя. Конят бърза, а пък тя, взе да стърже и не жъне, лошо дрънкаше и сърпа все извива се и дърпа, най-подир се той прегъна...

— Я да видим ний къде е! — струпана се народ при нея.

Щом жътварката видяха, селяните се разсмяха:

— Я, та ти не си я смазал! И не си ли забелязал, че на сърпа туй гребло е разхлабено било. Жъне ли се тъй, човече!

А един дори отсече:

— Вижда се, че си юнак, но по ум си ти хлапак!

Пак по пътя дим се дига, Книголюб сега пристига. Той се върна много късно, свършил бе едва по здрач, ала нивата обръсна гладко като със бръснач. Селяните провериха и го всички поздравиха:

— Браво, момко, браво, браво, и жътварката ти здрава!

— Този момък заслужава най-голямата прослава! Но кажи ни, без повреда как ожъна двеста реда?

— Щом жътварката застърга и започна да затяга, спрях, намазах я набързо и поправих я веднага. От техническите книги всичките й части зная, мога в миг да отгадая, щом й нещо не достига.

Всички рекоха тогава:

— Вярно, здрава е и цяла!

— Този момък заслужава най-голямата похвала!

Но обади се тогаз таткото на Книгомраз:

— С още нещо проверете сръчността на синовете!

Хората се съгласиха, изпит нов те наредиха. Дадоха им този път двамата да разделят просо, смесено с пшеница. Всеки взе една торбица и се свря в отделна стая, да работи, както знае. Книгомраз бе бърз и

сръчен и не бе за него мъчно дребни просени зърна да отделя настрана. Рече:

— Само за неделя аз облога ще спечеля!

Заработи от сърце той чевръсто с две ръце. Надвечер го навестиха селяни и обявиха:

— Много бързо той дели. Скоро ще успей! Нали?

Ала ето в тоя час те дочуха весел глас. Книголюб дойде и рече:

— Аз пък свърших всичко вече!

— Свърши ли, но как така?

— Аз не ги делих с ръка. А пресях през дребно сито тук просо, а там пък жито.

— Но отде научи ти всички тези хитрини?

— Няма аз защо да крия, за да знаят що да сторят срещу всяка мъчнотия, хората със ум се борят, с опит, сбиран дълги дни. Той е в книгите събран и узнах го аз оттам. Няма тука хитрини!

Всички рекоха тогава:

— Този момък заслужава най-голямата похвала! С ум работи — съща хала!

Но обади се тогаз таткото на Книгомраз:

— За последен път ви моля, мили хора, наредете изпит нов за синовете, па тогава ваша воля!

Хората се съгласиха. Дълго мислиха, кроиха... И така един им рече:

— Изворите са далече. Нямаме в селото ние чиста хубава вода. Туй голяма е беда. Който кладенец открие, та да може да се пие, той добро ще ни направи, вечно в село ще се слави. Даваме ви месец време и помощници дори всеки може да си вземе десет души най-добри.

Грабна Книгомраз мотика, хората си в миг повика и започна да копае до блатата там накрая. Скоро радостно той викна:

— Бързо, тук вода избликна!

Ала щом я помирисаха, всички хора се стъписаха. Тя миришеше на жаба...

— Не такваз вода ни трябва! — всички викнаха тогаз.

Почна ядно Книгомраз да копае де завърне: вдясно, после вляво свърне. Рови, цели дни копае, ала бързо се отчае: или няма тук вода, или с мирис лош е тя. Да си сръбнеш щом поискаш, трябва здраво нос

да стискаш. Рови яма той след яма, а добра водица няма. Всички селяни тогаз рекоха му с яден глас:

— Бива си те да копаяш, но къде — ти сам, не знаеш!

И при Книголюб тогава, при скалите там под рида те събраха се да видят що ли пък при него става. Що ли рови под скалата. Блъска се и той за вятър!

— Стига, времето изтече!

— Ще привърша скоро вече. Тука трябва да пробием. Скоро ще привършим ние.

И наистина след два дни струпаха се всички жадни. Под скалата там избликна бистра ледена вода. Всеки щом я сръбна, викна:

— Рядко чудо на света!

— Но кажи ни, момко ти, как подземните води, че са тука сам отгатна!

— От науката ни златна. Де подземните води преминават проследих и по влажните следи под скалата ги открих.

Всички викнаха тогаз:

— Победен е Книгомраз! А на Книголюб се пада и похвала, и награда! Слава също на баща ти, че в училище те прати!

Нямаше сега в света по-честит и горд баща. А на Книгомраз бащата ниско сведе си главата и промълви с тъжен глас:

— Сине, виждам, сбърках аз. Знанието и труда неразделни са в света! Само ако те вървят заедно, ще победят. За да имаш ти сполука, трябва труд, но и наука!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.